

DEN NORSKE
FORLEGGERFORENING
THE NORWEGIAN PUBLISHERS ASSOCIATION

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

postmottak@kd.dep.no

Oslo, 26. januar 2007

HØRINGSSVAR OPPLÆRINGSLOVEN OG FRISKOLELOVEN

Den norske Forleggerforening gir med dette sitt høringssvar til foreslåtte endringer i opplæringsloven og friskoleloven. Den fastsatte fristen for høringen var satt til 17. januar. Ved en forglemmelse var Forleggerforeningen opprinnelig ikke satt opp som høringsinstans. Etter samtale med Ellen Cathrine Arnesen har vi fått frist til å levere svar den 26. januar.

Læremiddelforlagene i foreningen er positive til at elevene i videregående skole nå får en lovfestet rett til kostnadsfritt å bli holdt med nødvendige trykte og digitale læremidler. Vi vil i det følgende likevel få påpeke enkelte konsekvenser av forslaget til lovendring.

Utskiftningstakt

Ved å lovpålegge fylkeskommunen å holde elevene med trykte og digitale læremidler, vil det ligge en forventning om at elevene, uavhengig av fagretning, får tilgang på oppdaterte og relevante læremidler som er i samsvar med læreplanene. Samtidig må det forventes at de læremidlene elevene får tilgang til, har en akseptabel standard. For å kunne innfri det nye kravet om gratis læremidler, vil det måtte innebære at læremidlene får en utskiftningstakt i samsvar med disse målsettingene. Det har tidligere vært antydning fra departementet at utskifting som hovedregel bør bli hvert tredje år. Dersom utskifting skjer med et slikt intervall, mener Forleggerforeningen at man innfrir forventningene som den nye loven gir.

Nærmere om pc

Lovforslaget innebærer videre en endring av gjeldende rett ved at også digitalt utstyr skal tilbys elevene kostnadsfritt. Typisk vil dette innebære at fylkeskommunene skal holde elevene både med trykte og digitale læremidler samt med bærbar eller stasjonær pc. For elevene vil dette innebære at den videregående utdanning reelt blir gratis, med unntaket som loven gir for diverse individuelt utstyr.

I en periode hvor det innføres en reform i hele grunnutdanningen, er det viktig at fylkeskommunene i første rekke får tilført nødvendige midler til å gjennomføre reformen på en slik måte at alle elever får lik tilgang til nye læremidler etter læreplanene. For skoler som velger å kjøpe pc til elevene, vil dette binde opp midlene i en slik grad at det ikke også er rom for å kjøpe inn nødvendige læremidler. Dette kan innebære at elevene på kort tid får et veldig forskjellig undervisningstilbud avhengig av om det er innkjøpt læremidler eller pc. Forleggerforeningen mener at utskiftning av læremidler etter læreplanene bør prioriteres gjennomført før fylkeskommunene får valgfrihet til å benytte midler til bærbare eller stasjonære pc'er.

Stipend eller utlån

Forleggerforeningen har påpekt at en fulldekkende stipendordning er å foretrekke fordi elevene selv kan eie læremidlene. Både Elevorganisasjonen og lærerorganisasjonene har påpekt de store fordelene selveidde bøker har for elevenes læring, blant annet ved at elevene selv kan skrive notater i bøkene. Vi mener det bør legges til rette for at fylkeskommunene får en reell mulighet til å kunne innføre stipendordninger som muliggjør at elevene selv kan kjøpe sine bøker. Vi vil dessuten anta at de administrative kostnadene ved en stipendordning vil bli betydelig lavere enn det som kreves for gjennomføringen av en utlånsordning.

Nærmere om budsjettrammen på 373 mnok

I høringsnotatet forutsettes det at av den samlede bevilgning på 373,3 mnok skal 287,4 mnok tilføres fylkeskommunenes rammetilskudd som kompensasjon for merkostnader ved innføring av gratis læremidler. Videre åpnes det for at deler av denne rammen kan brukes til innkjøp av bærbare pc-er til elevene.

Så sterkt vi kan, vil vi advare mot at det settes likhetstegn mellom bærbare pc-er og kvalitetssikret læremiddelinnhold. En bærbar pc er et digitalt verktøy som i beste fall skaffer tilgang til læremiddelinnhold der dette finnes. Foreløpig vet vi at tilgangen på digitalt læremiddelinnhold er sterkt begrenset både mht til fag- og programområder og hvor store deler av læreplanen som dekkes på denne måten. Rammen på 287,4 mnok er knapt stor nok til å dekke behovet for et likeverdig tilbud av læremiddelinnhold til elevene, digitalt eller trykt, innen fagplanenes krav.

Kostnadene ved å finansiere et likeverdig tilbud av bærbare pc-er vil langt overskride lærebudsjettammene uten at det gis noen garanti for at elevene får tilgang til relevant læremiddelinnhold. Derfor er det vår oppfatning at gratis pc-er til elevene krever en egen finansieringsplan med tilhørende budsjettammer.

Nærmere om de 50 mnok til utvikling og innkjøp av digitale læremidler

I desember 2006 ble det kunngjort fra departementet at det er avsatt 50 mnok til utvikling og anskaffelse av digitale læremidler som skal gi elevene slike læremidler fra høsten 2007. Vi regner med at midlene kommer som tillegg til de 373 mnok som er rammetilskuddet fylkeskommunene har til læremidler og utstyr. En forutsetning for at elevene skal kunne få tilgang til digitale læremidler høsten 2007 er at fylkeskommunene benytter en forsvarlig andel av de nevnte 50 mnok til innkjøp av allerede eksisterende programvare.

DEN NORSKE
FORLEGGERFORENING
THE NORWEGIAN PUBLISHERS ASSOCIATION

Evaluering av ordningene

Med den store omleggingen som nå skjer i videregående skole ved at elevene gratis skal få tilgang til læremidler og pc-utstyr og ved at det i noen grad er valgfritt for fylkeskommunene hvordan de vil oppfylle lovens betingelser, er det sannsynlig at elevenes tilgang til læremidler og læreutstyr landet over kan bli svært forskjellig. Dette er etter lovens intensjon også villet, men det er viktig at det raskt bringes klarhet i om de eventuelle forskjellene som loven medfører er i samsvar med intensjonene. I første rekke bør det etter vårt syn foretas en evaluering av gjennomføringen av reformen etter hvert som de enkelte klassetrinnene implementerer reformen. Deretter bør man evaluere læremiddeldekningen og læremiddelsituasjonen i den enkelte fylkeskommune, og særlig foreta en sammenlikning av situasjonen der det er kjøpt inn pc-er til elevene og der det er kjøpt inn trykte og/eller digitale læremidler.

Med vennlig hilsen
Den norske Forleggerforening

Per Christian Opsahl
Administrerende direktør